

Виходячи з означеного, практичні завдання деколонізації українського інформаційного середовища очевидно вимагає теоретичного осмислення ціннісних аспектів відповідного процесу й напрацювання, в тому числі, аксіологічно-комунікаційної стратегії деколонізації.

Список використаних джерел:

1. Лук'янов Є. М. Концепт деколонізації у контексті розвитку національного медіапростору. Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи : збірник наукових праць III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців, м. Суми, 23-24 травня 2024 р. / відп. за вип. В. О. Садівничий. Суми : Сумський державний університет, 2024. С. 71-75.
2. Pelekh Y. Axiopedagogy: Theoretical and Methodological Concept and Practical Perspectives. Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2024. 329 s.
3. Підлісний М. М. Проблеми аксіології та шляхи їх вирішення. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
4. Shetelia N. I. Value education in the context of providing modern professional training for future specialists in the field of culture and arts. European potential for the development of pedagogical and psychological science: Collective monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 394–428.
5. Пелех Ю., Матвійчук А., Білоус Т. Ціннісний інтелект людини в осмисленні і вирішенні сучасних соціальних проблем. Нова педагогічна думка. 2021. Том 106 № 2. С. 77–83.
6. Roakeach M. The nature of Human Values. N.Y.: Free press, 1973. 438 p.
7. Senge P. The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. New York: Doubleday/Currency, 1990. 424 p.
8. Schwartz, S. H. Universals in the content and structure of values: Theory and empirical tests in 20 countries. Advances in experimental social psychology New York: Academic Press, 1992. Vol. 25. P. 1–65.

РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ РОСІЯН І КОЛАБОРАНТІВ В ОНЛАЙН-МЕДІА «KIBORG.NEWS»

***Сергій Муравський,**
магістрант факультету філології
й журналістики імені Михайла Стельмаха,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
E-mail: seregam09@gmail.com*

Журналістські розслідування набувають все більшого значення в умовах російсько-української війни, оскільки цей вид діяльності допомагає розкривати приховані деталі війни, зокрема воєнні злочини, корупцію, зловживання

владою та інші порушення. Це дає суспільству необхідну інформацію для формування поінформованої громадської думки. Журналістські розслідування притягують політиків і військових до відповідальності. Висвітлюючи порушення та зловживання, журналісти змушують уряди та організації бути прозорими та чесними.

Ж. Мурікан так визначає поняття «розслідування»: «це полювання на факти, які дозволяють читачеві зрозуміти те, що він має зрозуміти» [1, с. 8]. Журналістське розслідування ми розглядатимемо за дефініцією І. Хоменка, що розуміє це явище як «систематизоване доказове вивчення журналістом або групою журналістів неочевидних явищ і прихованих тенденцій на підставі припущення щодо суспільно негативного і небезпечного характеру цих явищ (тенденцій) із метою подальшого оприлюднення здобутих і доведених фактів у засобах масової інформації» [3, с. 106].

Сайт «kiborg.news» спеціалізується на викритті злочинів росіян, колаборантів, сепаратистів в Україні від початку війни в 2014 році по сьогоднішній день, що є особливо актуальним, важливим та необхідним процесом в умовах російської агресії на території нашої країни. Команда KibOrg складається з медійників, IT-спеціалістів, які активно ведуть інформаційну війну, розвінчують фейки та проводять журналістські розслідування: *«У складі команди KibOrg працюють хакери, які дістають інформацію з комп'ютерів окупантів. Ми також використовуємо різні методи OSINT-досліджень для перевірки даних і детального аналізу»* (<https://kiborg.news/hto-my-shho-my/>).

Яскравим прикладом журналістського розслідування на сайті «kiborg.news» є матеріал «Як російські чиновники та їхні колаборанти крадуть українських дітей. Розслідування Reuters», що було опубліковане у грудні 2023 року. До команди, яка здійснювала розслідування увійшли медійники з України, Нью-Йорка та Лондона: Марі Сайто, Марія Цветкова, Поліна Нікольська, Антон Зверев, Ден Пелешук, Сергій Каразі, Вікторія Лакезіна, Рід Левінсон, Люсі Ніколсон (фотографиня), Єва Вотлінг, Джон Емерсон, Крістіана Лоу та Джанет Макбрайд. Цю публікацію віднесли до 6-ти розділів: «Війна», «Діти», «ІноЗМІ», «Крим», «росія», «Україна».

Цей матеріал торкається надважливої проблеми, а саме – викрадення дітей у Херсоні та Херсонській області російськими окупантами. Журналісти-«кіборги» у своєму розслідуванні послуговуються різними джерелами та фактами. І. Печеранський та І. Васкул відзначають: «Ніколи не можна в журналістській діяльності говорити бездоказово або на підставі неперевіраних фактів, чи взагалі намагатись аналізувати оцінки фактів замість самих фактів» [2, с. 27]. В аналізованій публікації медійники беруть інтерв'ю у 16-річних дітей із Херсона Лізи Бацури та Зорікп Ібріана, яких розлучили із сім'ями та без будь-якої згоди завезли в Генічеське професійно-технічне училище № 27: *«Останні кілька місяців підлітки провели у приморських таборах в анексованому Росією Криму, де працівники табору заборонили їм носити синьо-жовті кольори України і змусили вивчити напам'ять російський гімн. Нещодавно проросійські чиновники перевезли їх до Генічеська, утримуваного*

Росією портового міста на Азовському морі»
(<https://kiborg.news/2024/01/13/vyvezennya-rosijskymu-chynovnykamy-ukrayinskyh-ditej-z-okupovanyh-terytorij-rozsliduvannya-reuters-za-materialamy/>).

Також у матеріалі посилаються на офіційний ордер Міжнародного кримінального суду на арешт уповноваженої з прав дитини в росії Марії Львової-Белової та президента рф за викрадення дітей. Медійники використали також інтерв'ю з керівником дитячого будинку, офіційну базу даних та фотографії зниклих безвісти дітей. Відповідно в кінці публікації подаються світлини, імена, дати народження дітей та коли їх бачили востаннє. Медійники взяли інтерв'ю також у голови неприбуткової організації «Save Ukraine» Микола Кулеби, який займається поверненням дітей з росії в Україну, у двоюрідного дядька однієї з викрадених дівчаток Олександра Пономарчука, жінки Віри, яка проживає поруч з дитячим будинком і була свідком вивезення дітей. Журналісти також використали відео з камери дитячого будинку, на яких зафіксовано прибуття російських військових у цей заклад; сюжет телеканалу «Крим 24», що подавав фейкову інформацію про схему продажу внутрішніх органів дітей в Україні; російський документальний фільм з новою директоркою дитячого будинку Тетяною Завальською, фото та відео у цьому закладі з депутаткою російського парламенту Яною Лантратовою (на її ж Instagram-сторінці) та співробітницею апарату парламенту Інною Варламовою; відео з Telegram, де зафіксовано члена верхньої палати російського парламенту Ігоря Кастюкевича поруч з дітьми біля автобуса з написам «Z», яких ідентифікували як вихованців Херсонського дитячого будинку. Також агентство «Reuters» змогло віднайти близько 30-ти із цих дітей у російському будинку «Ялинка».

На сайті «kiborg.news» також можна прочитати публікацію «Встановлено 197 колаборантів, які відповідають за промивання мізків мешканців ОРДЛО» (<https://kiborg.news/2022/07/02/ti-hto-stoyat-za-promyvannyam-mizkiv-ukrayincziv-na-ordlo/>) від 02.07.2022 р. від Максима Дудсенка, який опублікував всю таблицю з іменами колаборантів, їх датами народження, посадами, окладом зарплати, подекуди навіть з адресами та фотографіями.

Отже, сайт «kiborg.news» спеціалізується на журналістських розслідуваннях злочинів росіян, колаборантів та сепаратистів на території окупованої України в умовах російсько-української війни, що допомагає розвінчувати фейки, вести інформаційну війну, віднаходити зниклих людей та дітей, формувати громадську думку, звертати увагу суспільства на важливі проблеми та намагатися їх вирішити.

Список використаних джерел:

1. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. Київ: ІМІ, 2003. 178 с.
2. Печеранський І., Васкул І. Сучасний медійний дискурс та роль у ньому журналістського розслідування. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2018. Вип. 2. С. 22-29.

3. Хоменко І. Функціональність журналістського розслідування в українському медійному просторі: погляд практика. *Current issues of mass communication*. 2013. Вип. 14. С. 106-111.

МЕРЕЖЕВІ ІМЕНА ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ РІЗНОМАНІТНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ

*Ірина Омелюх,
аспірантка кафедри українського
мовознавства і прикладної лінгвістики,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
E-mail: omeljuhiryna@vu.cdu.edu.ua*

Нікнейм як вигадане, створене чи обране користувачем ім'я для позначення свого акаунта функціює в найбільш змінюваному середовищі – в інтернет-просторі. Зважаючи на те, що нікнейм має на меті вплинути на інших користувачів соціальних мереж і спонукати їх до певних дій, а саме перейти на акаунт, убачаємо в цьому виразну прагматичну функцію. Віртуальні імена не тільки відображають суспільно-політичне життя країни та швидко реагують на зміни в мові, а й допомагають їхнім власникам реалізувати нагальні потреби, зокрема потребу в комунікації.

Віртуальні імена як лінгвальний феномен досліджували українські науковці, зокрема О. Бледнова, М. Гармаш, Л. Летюча, О. Педченко, А. Попова, Є. Сазонова, В. Соприкіна, І. Омелюх, В. Хоровець, С. Шесткова, Л. Шитик, та закордонні: В. Jarosz, R. Łobodzińska, M. Peisert, A. Naruszewicz-Duchlińska, J. Ozimska, A. Siwies. Проте прагматичний складник мережевих імен ще не був предметом наукових зацікавлень.

Власники нікнеймів мають змогу вибрати або створювати їх. Загалом користувачі використовують віртуальні імена, щоб реалізувати власні потреби як: «1. Необхідність у кому-, чому-небудь, що вимагає задоволення <...> 2. Те, без чого не можна або важко обійтися; вимоги, які необхідно задовольняти» [<http://surl.li/yzjmrc>].

Питання реалізації користувацьких потреб за допомогою соціальних мереж загалом і через нікнейми зокрема – надзвичайно важливе й актуальне, адже покликане досліджувати не тільки самовираження та ідентифікацію автора у віртуальному просторі, а й презентувати свій акаунт або продукт (часто акаунт є продуктом) в інтернеті. З огляду на це, тема нашої розвідки – дослідження нікнеймів як способу реалізації потреб – є важливим складником комплексного аналізу віртуальних імен. На жаль, обсяг тез не дає змоги з'ясувати цю тему вичерпно, тому окреслимо лише основні потреби, які користувачі реалізують через нікнейми.

Оскільки віртуальні імена побутують тільки в писемній формі, то джерелом визначення користувацької потреби є текст, тобто матеріальне